

I ZBIRNA OBRADA BIBLIOTEČKE GRAĐE – ZAPISI ZA VEŠTAČKI FORMIRANE ZBIRKE

Određenu bibliotečku građu, koja inače može da se obradi kao pojedinačne jedinice, zbog racionalizacije rada biblioteka možemo da spajamo u logične celine, tzv. veštački formirane zbirke. Takvu zbirku obrađujemo u jednom bibliografskom, odnosno zbirnom zapisu. Zajednički elementi, koji povezuju jedinice u zbirci, najčešće su sadržaj, događaj ili period, izdavač, fizički oblik, poreklo zbirke i sl. Za ovakav način obrade najčešće se odlučujemo u slučaju građe koju korisnik po pravilu ne traži po naslovu ili autoru, već samo po sadržaju.

Zbirna obrada je, na primer, pogodna za opis:

1. zbirki pamfleta i druge efemerne građe, koji pojedinačno ne ispunjavaju uslove za obradu, dok su, organizovani u zbirke, značajni za istraživački rad;
2. zbirki monografskih publikacija koje su povezane srodnim sadržajem, jezikom i žanrom i mogu se stručno i predmetno opisati jednim UDK brojem, ili npr. pripadaju jezicima i/ili pismima koji na području delovanja biblioteke važe za strane;
3. zbirki rukopisa, slika, fotografija, plakata (ređe i audio ili video građe).

Ne koristi se za opis:

1. pojedinačnih naslova serijskih publikacija, knjižnih zbirki i druge građe serijskog tipa,
2. građe u elektronskom obliku,
3. kompleta, odnosno izdanja koje sačinjava multimedijaska građa.

KREIRANJE ZAPISA ZA ZBIRKU

Prilikom kreiranja zapisa za zbirku, na raspolaganju nam je sledeća literatura:

1. Zbirni zapisi : po dokumentaciji Collection-level cataloging, Library of Congress, Washington D.C. / priredila Dunja Kalčić. U: Knjižničarske novice. ISSN 0353-9237. - Let. 7 (1997), št. 12 (Priloga)
2. Appendix J. Collection-level cataloging. Washington, D.C.: Library of Congress, 1998 <http://www.loc.gov/catdir/cpsd/app-coll.html> (pregledano 25. 9. 2003)
3. Verona, Eva. Pravilnik i priručnik za izradbu abecednih kataloga. Zagreb: Hrvatsko bibliotekarsko društvo, 1983-1986. 2 knj. kao i ostali izvedeni kataloški priručnici koji se koriste u pojedinim COBISS sistemima.
4. ISBD standardi za pojedinu vrstu građe.

Zapis za zbirku kreiramo posredstvom maske za unos Z (zbirke).

Zbirku opisujemo kratkim bibliografskim zapisom s podacima koji ukratko opisuju i identifikuju zbirku kao celinu. Odrednica glavnog kataloškog listića veštački formirane zbirke najčešće je stvarni naslov.

Zapisi za zbirke nisu namenjeni za preuzimanje.

U nastavku su opisana samo ona polja formata COMARC/B i COMARC/H koja se u zapisima za zbirku koriste na specifičan način.

0XX Blok za identifikaciju

U potpolje *001b – Vrsta zapisa* unosimo kod za vrstu građe za jedinice u zbirci. Ako zbirku sačinjava multimedijaska građa, unosimo kod "m" – *multimedijaska građa*.

U potpolju *001c – Bibliografski nivo* je kod "c" – *zbirni zapis*.

1XX Blok kodiranih podataka

U potpolja 100bcd unosimo podatke o godinama izdavanja jedinica zbirke. Zbirka može da bude zaključena ili nezaključena.

U zapis zaključene zbirke, čije je izdavanje zaključeno u jednoj kalendarskoj godini, u potpolje *100b – Oznaka za godinu izdavanja* unosimo jedan od kodova "d", "e", "h", "i" ili "j". U potpolje *100c – Godina izdavanja 1* unosimo godinu izdavanja jedinica zbirke.

Ako je izlaženje jedinica zbirke zaključeno posle više od godinu dana, u potpolje 100b unosimo kod "g", u potpolje 100c početnu, a u potpolje *100d – Godina izdavanja 2* završnu godinu izlaženja.

Zbirke sa nesigurnom godinom izlaženja označavamo kodom "f" u potpolju 100b. U potpolje 100c unosimo najraniju, a u potpolje 100d najkasniju moguću godinu izdavanja jedinica zbirke.

U zapis nezaključene zbirke, u polje 100b unosimo kod "g", a u potpolje 100c unosimo godinu izdavanja prve jedinice. Prilikom prvog unosa podataka o zbirci u potpolje 100d unosimo oznaku "9999". U potpolje 210d unosimo otvorenu prvu godinu izdavanja (npr. 1999-).

Prilikom beleženja novopristiglih jedinica zbirke u potpolje 100d unosimo godinu izdavanja poslednje pristigle jedinice. U potpolje 210d unosimo privremenu poslednju godinu izdavanja (npr. 1999-<2003>).

U potpolje *101a – Jezik teksta* unosimo kod za jezik teksta jedinice zbirke. Ako su jedinice zbirke na različitim jezicima, navodimo kod najzastupljenijeg jezika. Izuzetno unosimo u ponovljena potpolja a i kodove ostalih jezika.

U polje *102 – Država izdavanja ili proizvodnje* unosimo kod države i po potrebi i regije. Ako su jedinice zbirke izdate u različitim državama, navedemo kod najzastupljenije države. Izuzetno unosimo u ponovljena potpolja a i kodove ostalih država.

Kodirane podatke o građi unosimo u skladu sa kodom za vrstu građe koja čini zbirku (moraju da budu usklađeni sa kodom u potpolju 001b). Na raspolaganju su nam polja za sve vrste građe, izuzev serijskih publikacija.

001	uu	an ba cc d0
100	uu	c1998 hslv
101	0u	aslv
102	uu	asvn
105	uu	aa bd c1
106	uu	az
<i>(Zbirka štampane građe izdata u jednoj godini.)</i>		

001	uu	an bk cc d0
100	uu	bf c1950 d1959 hslv

101	0	aslv
102		asvn
116		ad bi db
210		aV Ljubljani cDržavna založba Slovenije d[195-] (Godina izdavanja nesigurna. Fotografije su izašle između 1950. i 1959. godine.)

001		an ba cc d0
100		bg c1998 d9999 hslv
101	0	aslv
102		asvn
210		d1998- (Nezaključena zbirka. Prvi unos podataka o zbirci.)

001		an bk cc d0
100		bg c1900 d1979 hslv
101	0	aslv
102		asvn
116		ad bi
210		a[S. l. cs. n.] d1900-<1979> (Nezaključena zbirka. Poslednja jedinica je izašla 1979. godine.)

2XX Blok glavnog opisa

Glavni stvarni naslov za zbirku najčešće dodeljuje katalogizator. Ovaj je naslov na jeziku kataloške ustanove i u obliku koji jasno opisuje zbirku i razlikuje je od srodne bibliotečke građe. Naslovom obuhvatamo i opisujemo onaj element koji objedinjuje pojedinačne jedinice u zbirci. Najčešće je to naziv zbirke, poreklo, ime sastavljača, podaci o sadržaju, naziv korporacije, jezik, geografski naziv ili žanr.

Naslov unosimo u uglastim zagradama "[]" u odgovarajuća potpolja polja 200 – *Naslov i podaci o odgovornosti*. Budući da je odrednica zapisa zbirke najčešće stvarni naslov, u takvim slučajevima prvi indikator ima vrednost "1".

U potpolje 200b – *Opšta oznaka građe* unosimo oznaku za vrstu građe, izuzev kod štampane građe.

U polje 210 – *Izdavanje, distribucija itd.* najčešće unosimo podatak o godini izdavanja, iako program omogućava unos svih potpolja.

U potpolje 215a – *Posebna oznaka građe i opseg* najčešće unosimo broj fizičkih jedinica. Ako se građa nalazi u kutijama ili fasciklama, navedemo i njihov broj.

Ako zbirku čine različite vrste građe, podatke za svaku vrstu građe unosimo u ponovljena polja 215.

Kod veoma sitne građe, obim ocenimo, odnosno unesemo približan obim, npr. "pribl. 350 komada".

Kod nezaključene zbirke unosimo trenutni obim u uglaste zagrade "< >".

Podatke o ilustracijama i sl. možemo da unesemo kada je ilustrovana većina jedinica. Dimenzije takođe nisu važan deo opisa, stoga možemo da ih prikazemo kao raspon veličina.

200	1□	a [Volitve v Državni zbor Republike Slovenije e 1996]
210	□□	a [Slovenija] d 1996
215	□□	aca [200] enot <i>(Zbirka propagandne građe za izbore.)</i>

200	1□	a [Družba sv. Cirila in Metoda]
210	□□	a [S. l. cs. n.] d 1883-1938]
215	□□	aca [150] enot <i>(Zbirka sadrži pravila, izveštaje i publikacije o delovanju društva.)</i>

200	1□	a [Ivan Cankar i Portreti] b Slikovno gradivo
210	□□	a [S. l. cs. n.] d 1900-<1979>
215	□□	a <20> portretov cč-b in barve <i>(Zbirku trenutno čini 20 fotografija. Godina izdavanja jedinica zbirke uneta je u uglaste zgrade u potpolje 210d.)</i>

3XX Blok napomena

Napomene o zbirci najčešće se odnose na poreklo, uređenost ili kompleksnost zbirke, kao i na uslove upotrebe ili na sadržaj zbirke.

Kod velike zbirke ili ako na jedinicama u zbirci nema uobičajenih bibliografskih podataka, u polje 300 – *Opšta napomena* unosimo opšte informacije o sadržaju zbirke.

200	1□	a [Slovenska kulturna akcija]
300	1□	a Vsebuje vabila na prireditve, programe prireditve, različne brošure, besedila pesmi ipd. <i>(Zapis sa opštom napomenom o sadržaju.)</i>

Napomenu o sadržaju unosimo kada pojedinačne jedinice imaju značajne naslove i/ili autore. Podatke unosimo u polje 327 – *Napomena o sadržaju* u skladu sa uputstvima za to polje.

200	0□	a [Stanovanjska komunalna banka]
300	1□	a Vsebuje gradivo o delovanju Stanovanjske komunalne banke
327	10	0 Vsebina: a Zapisnik. - 1992 a Poročilo zunanjega revizorja C&L. - 1993 a Predlog razrešitve članov organov upravljanja banke in imenovanje članov nadzornega sveta SKB banke. - 1993 a Mnenje nadzornega odbora o poslovanju SKB banke d.d. v letu 1993. - 1993 a Zapisnik 6. zбора SKB banke d.d. - 1994 a Zapisnik 7. zбора SKB banke d.d. - 1994 a Sklepi 7. zбора SKB banke d.d. - [1994] a Spremembe in dopolnitve statuta SKB banke d.d. – 1994 <i>(Zapis sa napomenom o sadržaju.)</i>

6XX Blok sadržinske analize

Predmetne odrednice omogućavaju tematski pristup zbirci koji je za korisnike zbirki ujedno i najvažniji. Predmetne odrednice oblikujemo u svrhu predmetnog opisa cele zbirke. Broj unetih predmetnih odrednica nije ograničen, ali zbog načela sadržinske obrade i ekonomičnosti zapisa ne sme da bude preveliki.

Kod izbora predmetnih odrednica biramo izraze kojima zbirku uvršavamo u sadržinski srodnu građu. Vodimo računa i o tome da su predmetne odrednice dovoljno specifične, a izrazi korisnicima dovoljno poznati.

Predmetne odrednice unosimo u polja 600–609, ako koristimo jedan od standardnih sistema za predmetne odrednice, ili u polje 610, ako koristimo slobodno oblikovane predmetne odrednice.

UDK broj za pretraživanje (675c) je obavezan podatak u ovom bloku. UDK brojem opisujemo celu zbirku.

200	1□	a[Volitve za predsednika Republike Slovenije e1997]
600	11	aBernik bJože f1924-
600	11	aCerar bMarjan f1943-
600	11	aKovač bBogomir f1952-
600	11	aKučan bMilan f1941-
600	11	aMiklavčič bFranc f1924-
600	11	aPeršak bTone f1947-
600	11	aPodobnik bJanez f1959-
600	11	aPoljšak bMarjan f1924-
606	0□	aVolitve ySlovenija z1997
610	0□	apredsedniški kandidati
675	□□	c324 a324(497.4)"1997"

(U zapisu se nalaze predmetne odrednice za sve predsedničke kandidate.)

200	1□	a[Konferenca COBISS iPlakati] bSlikovno gradivo
610	0□	aCOBISS aSICRIS akonferencije aplakati
675	□□	c766

(U zapisu su unete slobodno oblikovane predmetne odrednice.)

200	0□	a[Študijski programi]
601	02	aInternational Executive Development Center cBrdo pri Kranju xŠtudijski programi
610	0□	amanagement aizobraževalni programi
675	□□	a377.3/.4:65.012.4 c377 vdo 4. izdaje

(U zapisu se koriste oba načina predmetizacije.)

7XX Blok podataka o odgovornosti

Kada su sve jedinice zbirke delo korporativnog autora (ili ređe individualnog autora), njegovo ime unosimo u polje 700/710.

Kada zbirku čine dela do tri individualna autora (ili dve korporacije), u polje 700/710 unosimo podatke za najpoznatijeg ili najzastupljenijeg autora.

Kada je zbirka poznata po sastavljaču, njegovo ime unosimo uz odgovarajući kod za vrstu autorstva u polje 702.

200	0	a[Študijski programi]
710	02	aInternational Executive Development Center cBrdo pri Kranju (Zbirka dela jednog korporativnog autora.)

Veštački formirane zbirke najčešće sačinjavaju anonimna dela ili dela različitih autora ili kombinacija obe vrste dela. U takvim slučajevima zapisi za zbirku ne sadrže polje 700 i 710.

200	1	a[Lokalne volitve e2002] (Zbirka propagandne građe za izbore. Odrednica je stvarni naslov.)
-----	---	--

9XX Blok za nacionalnu upotrebu

Podatke o stanju fonda za zbirku unosimo u polje 996 – *Podaci o stanju fonda*. Maska Z ne sadrži polje 997 – *Podaci o stanju fonda serijskih publikacija*.

Veštački formiranu zbirku obično inventarišemo kao celinu. Ako zbirka sadrži multimedijalnu građu koju čuvamo odvojeno, inventarišemo s obzirom na nastali broj fizičkih jedinica. Na isti način inventarišemo i opširnije zbirke koje zbog njihovog obima čuvamo u više kutija ili fascikli.

Ako postoji više primeraka zbirke, podatke za svaki primerak unosimo u ponovljena polja 996.

200	1	a[Slovenska vina]
215		a<43> enot
996	1	dIPKG\i3\aSlovenija f599900582 o19990503 p4 vd yh19990503 (Jedan primerak zbirke.)

200	1	a[Volitve za študentski parlament] bSlikovno gradivo
215		a[8] plakatov
996	1	c1 dlGa\iB.1.n2002122] f820020503 o20020801 p4 vd yh20020709 2KOROSKA
996	1	c2 dlGa\iB.1.n2002122] f820020504 o20020801 p7 vd yh20020709 2KOROSKA (Dva primerka zbirke, odnosno arhivski i primerak za korisnike.)

PRIMERI

1.

001		an ba cc d0
100		bd c1997 hslv
101	0	aslv

102	□□	asvn
200	1□	a [Volitve za predsednika Republike Slovenije e 1997]
210	□□	a [Slovenija cs. n.] d 1997
215	□□	a [18] enot
300	1□	a Vsebuje predstavitev in propagandno gradivo kandidatov za predsednika Republike Slovenije na volitvah leta 1997
600	11	a Bernik b Jože f 1924-
600	11	a Cerar b Marjan f 1943-
600	11	a Kovač b Bogomir f 1952-
600	11	a Kučan b Milan f 1941-
600	11	a Miklavčič b Franc f 1924-
600	11	a Peršak b Tone f 1947-
600	11	a Podobnik b Janez f 1959-
600	11	a Poljšak b Marjan f 1924-
606	0□	a Volitve y Slovenija z 1997
610	0□	a predsedniški kandidati
675	□□	c 324 a 324(497.4)"1997"
996	□1	d lPKG\i101 f 599801523 o 19981013 p 4 vd yh 19981013
996	□1	d laPKG\i101 f 599801524 o 19981013 p 7 vd yh 19981013

Ispis prema ISBD-u:

PKG

[VOLITVE za predsednika Republike Slovenije : 1997]. - [Slovenija : s. n.], 1997. - [18] enot

Vsebuje predstavitev in propagandno gradivo kandidatov za predsednika Republike Slovenije na volitvah leta 1997

324(497.4)"1997"

PKG599801523

aPKG 599801524

2.

001	□□	an bm cc d0
100	□□	bg c 1991 d 1998 hslv
101	0□	aslv
102	□□	asvn
200	1□	a [Slovenska ljudska stranka i Podružnica Krško]
210	□□	a [Krško cs. n.] d 1991-<1998>
215	□□	a <8> enot
300	1□	a Vsebuje plakate in drobne tiske
601	02	a Slovenska ljudska stranka b Podružnica c Krško 601
606	0□	a Politične stranke y Slovenija
610	0□	a notranja politika a politične stranke a politični programi
675	□□	a 329(497.4 Krško)SLS b 32 c 329 s 32
961	02	a SLS b Podružnica c Krško 601
996	□2	d lK\iD\u32\A[SLOVENSKA\5]ljudska stranka] f 900301068 o 19990202 vc

Ispis prema ISBD-u:

K D 32 [SLOVENSKA ljudska stranka]

[SLOVENSKA ljudska stranka. Podružnica Krško]. - [Krško : s. n.], 1991-<1998>. - <8> enot

Ispis prema ISBD-u:

Vsebuje plakate in drobne tiske

329(497.4 Krško)SLS

K D 900301068

3.

001	uu	an bk cc d0
100	uu	c2000 ek hslv
101	0u	aslv
102	uu	asvn
116	uu	af bi dc
200	1u	a [Krško] b Slikovno gradivo e [letalski panoramski posnetki] f Foto Rožman
210	uu	a Brežice c Foto Rožman d [2000]
215	uu	a [18] fotografij c barve d 11 x 16 cm
300	1u	a Posneto 20.1.2000
607	1u	a Krško x Pokrajinska fotografija
607	1u	a Videm x Pokrajinska fotografija
607	1u	a Sava x Pokrajinska fotografija
610	0u	a mesta a fotografije
675	uu	s 779 c 77.04
712	02	a Foto Rožman c Brežice
996	u2	d IK\iD\u779\AKRŠKO f 000088778 p 4 va yh 20000313

Ispis prema ISBD-u:

K D 779 KRŠKO

[KRŠKO] [Slikovno gradivo] : [letalski panoramski posnetki] / Foto Rožman. - Brežice : Foto Rožman, [2000]. - [18] fotografij : barve ; 11 x 16 cm

Posneto 20.1.2000

K D 000088778

4.

001	uu	an bk cc d0
100	uu	bg c 1997 d 2003 hslv
101	0u	aslv aeng
102	uu	asvn
116	uu	ad bi dc gad
200	1u	a [Konferenca COBISS i Plakati] b Slikovno gradivo
210	uu	a [Maribor c IZUM] d cop. 1997-<2003>
215	uu	a <7> plakatov
327	02	0 Dosedanja vsebina: a COBISS 1987-1997 a COBISS`98 : konferenca a Konferenca COBISS`99 a Konferenca uporabnikov COBISS & SICRIS 2000 : podpora znanju a Konferenca uporabnikov COBISS & SICRIS 2001 : podpora znanju a Konferenca uporabnikov COBISS & SICRIS 2002 : podpora znanju a Konferenca uporabnikov COBISS 2003 : podpora znanju
610	0u	a COBISS a SICRIS a konferenca a plakati
675	uu	c 766
996	u2	d iIZUM\u02\AKONFERENCA COBISS\5plakati f 120030164 o 20031029 p 7 vf

Ispis prema ISBD-u:

IZUM 02 KONFERENCA COBISS plakati

[KONFERENCA COBISS] [Slikovno gradivo]. [Plakati]. - [Maribor : IZUM], cop. 1997-<2003>. - <7> plakatov

Dosedanja vsebina : COBISS 1987-1997. COBISS`98 : konferenca. Konferenca COBISS`99. Konferenca uporabnikov COBISS & SICRIS 2000 : podpora znanju. Konferenca uporabnikov COBISS & SICRIS 2001 : podpora znanju. Konferenca uporabnikov COBISS & SICRIS 2002 : podpora znanju. Konferenca uporabnikov COBISS 2003 : podpora znanju

IZUM 120030164

5.

001	uu	an ba cc d0
100	uu	bg c2002 d9999 hslv
101	0u	aslv
102	uu	asvn
105	uu	aa
200	1u	a[Štipendije]
210	uu	aLjubljana [etc.] c[s. n.] d2002-
215	uu	a[19] enot cilustr. d33 cm
300	1u	aRazpisi za štipendije za visoke šole doma in v tujini
606	1u	aŠtipendije xVisoke šole
675	uu	a377.5(497.4) (085) s377.5 b377 c377 vdo 4. izd.
996	u2	dlŠ\CIPS\ŠTIPENDIJE f200210120 o20021010 vc 2CIPS

Ispis prema ISBD-u:

Š CIPS ŠTIPENDIJE

[ŠTIPENDIJE]. - Ljubljana [etc.] : [s. n.], 2002-. - [19] enot : ilustr. ; 33 cm

Razpisi za štipendije za visoke šole doma in v tujini

377.5(497.4) (085)

Š CIPS D 200210120

6.

001	uu	an ba cc d0
100	uu	bg c1990 d1999 hslv
101	0u	aita ager
102	uu	aita
200	1u	a[Knjižnice v Italiji]
210	uu	a[Italija] d1990-<1999>
215	uu	a<26> enot
300	1u	aVsebuje informativno gradivo o knjižnicah v Italiji
606	1u	aKnjižnice yItalija
675	uu	a02(450) c02
996	u1	dlb\n532844 f20020156 o20021112 p4 vc

Ispis prema ISBD-u:

b 532844

[KNJIŽNICE v Italiji]. - [Italija], 1990-<1999>. - <26> enot

Ispis prema ISBD-u:

Vsebuje informativno gradivo o knjižnicah v Italiji

02(450)

b 532844 20020156